

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

-โรคไข้เลือดออก : การปรับระบบ เฝ้าระวังและสถานการณ์	
โรคในปัจจุบัน	325
สถานการณ์โรค	328
รายงานสถานการณ์กามโรค	333
รายงานผู้ป่วยโรคเรื้อน :	
มกราคม-มีนาคม 2530	334

โรคไข้เลือดออก: การปรับระบบเฝ้าระวังและสถานการณ์ในปัจจุบัน (DHF: PROGRESS OF SURVEILLANCE AND CURRENT SITUATION)

การปรับระบบเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก

1. การติดตามสถานการณ์ด้วยโทรศัพท์

ได้มีการคาดคะเนจากผู้ติดตามเรื่องไข้เลือดออกตั้งแต่ต้นปี 2530 แจ้งว่าปีนี้จะมีการระบาดใหญ่ของไข้เลือดออกอีกครั้งหลังจากที่ในปี 2529 มีผู้ป่วยไม่มากนัก กระทรวงสาธารณสุขได้คะเนว่าจำนวนผู้ป่วยปีนี้จะอยู่ระหว่าง 7 - 8 หมื่นราย และได้เรียนหนังสือกำชับแจ้งจังหวัดต่าง ๆ ให้เตรียมการป้องกันและเพิ่มการเฝ้าระวังเป็นพิเศษสำหรับในส่วนกลางกองระบาดวิทยา ตระหนักดีว่าลำพังการติดตามสถานการณ์ด้วยบัตรรายงาน รง. 506 ไม่อาจจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วนกับปัจจุบัน ประมาทกันว่าอย่างน้อยจะต้องใช้เวลา 6 สัปดาห์จึงจะได้ข้อมูลที่ค่อนข้างจะครบ ดังนั้นตั้งแต่เดือนกรกฎาคม เป็นต้นมาจึงได้ใช้วิธีโทรศัพท์สอบถามจำนวนผู้ป่วยโดยตรงจากจังหวัดต่าง ๆ เป็นรายอาทิตย์รวม 32 จังหวัดทั่วประเทศ แยกเป็นภาคกลาง 11 จังหวัด ภาคเหนือ 6 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 13 จังหวัด และภาคใต้ 2 จังหวัด รวมตั้งแต่ต้นปีจนถึงสัปดาห์สิ้นสุดวันเสาร์ที่ 18 กรกฎาคม 2530 มีผู้ป่วย 50,612 ราย ตาย 265 ราย ซึ่งมีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มจากการรายงานปกติถึง 15,885 ราย (96 %) และจำนวนตาย 78 (42 %) แสดงว่าการใช้โทรศัพท์เป็นวิธีการที่จะได้จำนวนป่วย-ตายให้ครบถ้วนทันเวลาดีกว่าการใช้บัตร เช่นเดียวกันในระดับจังหวัดก็อาจจะประยุกต์ใช้วิทยุหรือโทรศัพท์ติดตามสถานการณ์ของอำเภอต่าง ๆ ได้

2. นิยามของโรคไข้เลือดออก

ในบัตรรายงาน 506 ที่เริ่มใช้ในปีนี้ได้มีการแบ่งรายงานกลุ่มโรคไข้เลือดออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ Dengue Fever (DF), Dengue Haemorrhagic Fever (DHF) และ Dengue Haemorrhagic Fever with Shock Syndrome (DSS) เพื่อให้ทราบถึง

จำนวนผู้ป่วยในแต่ละประเภท ทั้งนี้เพราะมีผู้ตั้งข้อสงสัยว่าจำนวนผู้ป่วยปีละหลาย ๆ หมื่นของ ไทยนั้นอาจเป็น Dengue Fever ไม่ใช่ DHF ทั้งหมด ดังนั้นจึงขอคัดนิยามของทั้ง 3 ชนิด ตามองค์การอนามัยโลก (1) เพื่อให้สถานบริการต่าง ๆ ใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันดังนี้

ก. ไข้เลือดออก (DHF) ประกอบด้วย

1. ไข้

2. อย่างน้อยมี Tourniquet test positive (มากกว่า 20 จุด ต่อตารางนิ้ว) ยกเว้นในระยะ SHOCK และอาจมีอาการเลือดออก ในที่อื่น ๆ

3. Thrombocytopenia (น้อยกว่า 100,000/ลบ.ม.ม.)

4. Haematocrit เพิ่มขึ้นตั้งแต่ 20 % ขึ้นไป หรือมีหลักฐานอื่น ๆ ที่ แสดงถึง increased capillary permeability เช่น pleural effusion.

ข. ไข้เลือดออกช็อค (DSS)

1. มีข้อกำหนดทุกอย่างของ DHF ร่วมกับ

2. ภาวะความดันโลหิตต่ำ หรือมี Pulse pressure แคบ (เท่ากับ 20 มม.ปรอท หรือน้อยกว่า)

ค. ไข้เดงกี (DF)

ยังไม่มีนิยามที่ชัดเจน โดยทั่วไปจะให้การวินิจฉัยเมื่อมีไข้ร่วมกับ มีผื่นปรากฏ หรือ ปวดตามข้อ ตามกล้ามเนื้อ หลังกระบอกตา หรือปวดหัว และยังไม่ปรากฏ อาการหรืออาการแสดงอื่น ๆ ที่เข้าได้กับ DHF แต่สงสัยว่ามีสาเหตุมาจาก Dengue Virus

สถานการณ์ไข้เลือดออก

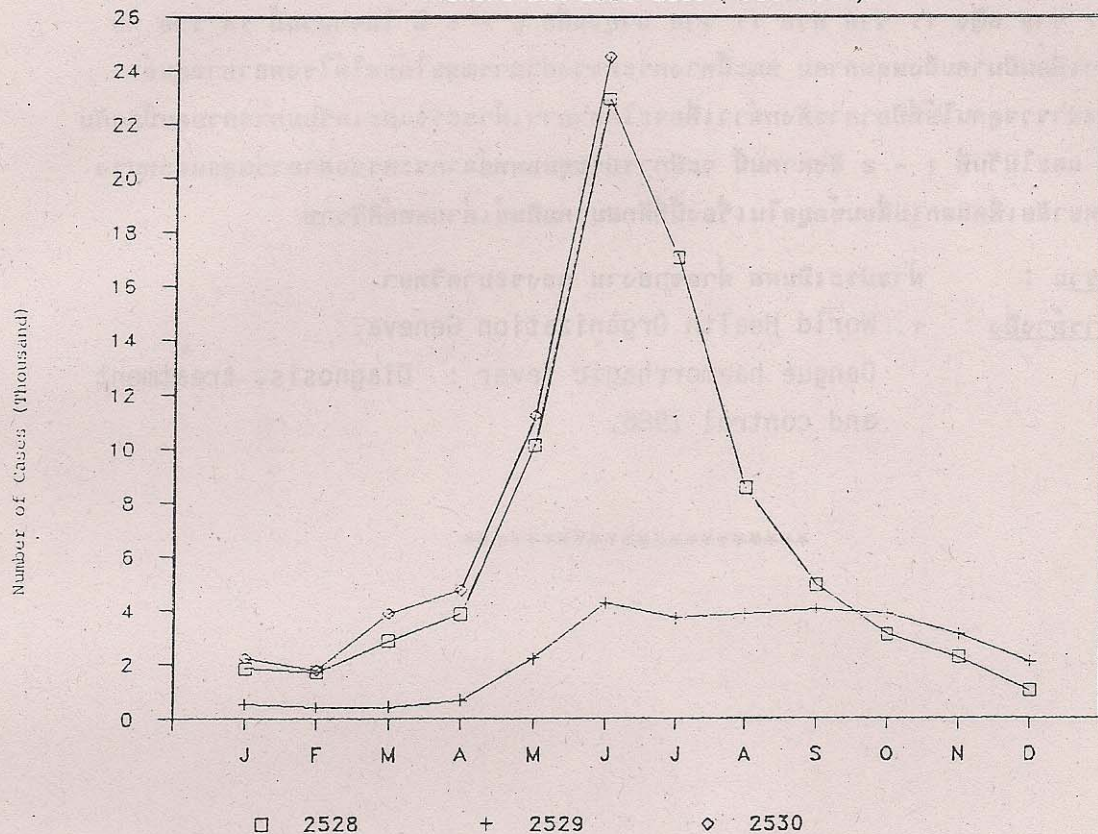
การระบาดในประเทศ

ตั้งแต่ต้นปีจนกระทั่งถึงวันเสาร์ที่ 18 กรกฎาคม 2530 มีผู้ป่วย 50,612 ราย ตาย 265 ราย ซึ่งสูงกว่าระยะเดียวกันของปีที่แล้วประมาณ 6 เท่า และสูงกว่าระยะเดียวกัน ของปี 2528 เล็กน้อย (รูปที่ 1) รวมจังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยมากผิดปกติ 48 จังหวัด หรือ 67 % ของทั้งประเทศ เป็นจังหวัดในภาคกลาง 19 จังหวัด ภาคเหนือ 12 จังหวัด ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 14 จังหวัด และภาคใต้ 3 จังหวัด

รูปที่ 1

Reported Cases of D.H.F. by Month

Thailand B.E. 2528-2530 (1985-1987).

การระบาดของโรคในประเทเพื่อนบ้าน

กระทรวงสาธารณสุขได้รับแจ้งจากกระทรวงการต่างประเทศ ว่ามีการระบาดของโรคไข้เลือดออกในประเทศลาวทั่ว ๆ ไป และมีคนเสียชีวิตไปแล้วกว่า 100 คน โดยการระบาดเริ่มในกลางเดือนมิถุนายน ขณะเดียวกันข่าว AP ที่ลงในหนังสือพิมพ์ Bangkok Post วันที่ 1 กรกฎาคม ได้รายงานว่ามีการระบาดในนครเวียงจันทน์โดยอ้างแหล่งข่าวจากสถานทูตออสเตรเลีย และคาดว่าจะการระบาดจะยังคงมีอีกประมาณ 4 เดือน จากการสำรวจเบื้องต้นทางโทรศัพท์ไปยังโรงพยาบาลชุมชนศรีเชียงใหม่ โรงพยาบาลทั่วไปจังหวัดหนองคาย นครพนม และ มุกดาหาร ยังไม่ปรากฏว่ามีการหลั่งไหลของผู้ป่วยจากฝั่งลาว เข้ามารับการรักษาสถานบริการดังกล่าวซึ่งติดเขตแดนประเทศลาว

ความรุนแรงของโรค

ได้มีรายงานเบื้องต้นจากโรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลรามาธิบดี พบผู้ป่วยไข้เลือดออกที่มีอาการทางตับ หรือ ทางสมอง ร่วมด้วยมากผิดปกติ โดยตั้งแต่ต้นปีมา

พบที่โรงพยาบาลศิริราช 13 ราย และ โรงพยาบาลรามธิบดี 5 ราย รวม 18 ราย เป็นชาย 7 ราย หญิง 11 ราย ตาย 11 ราย อายุเฉลี่ย 6 - 5 ปี ในจำนวนนี้ 14 ราย พบในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม ขณะนี้ทางกระทรวงสาธารณสุขได้ขอให้โรงพยาบาลศูนย์ทุกแห่งสำรวจคนไข้ที่มีอาการดังกล่าวเพื่อจะได้ทำการเฝ้าระวังและเตรียมการควบคุมป้องกันต่อไป และในวันที่ 1 - 2 สิงหาคมนี้ จะมีการประชุมแพทย์จากกระทรวงสาธารณสุขและทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องนี้ที่ตึกสมาคมศิษย์เก่าแพทย์ศิริราช

ผู้รวบรวม : ฝ่ายประเมินผล ฝ่ายรายงาน กองระบาดวิทยา

เอกสารอ้างอิง 1. World Health Organization Geneva.

Dengue haemorrhagic fever : Diagnosis, treatment and control 1986.

สถานการณ์โรค

โรคติดต่ออันตราย

อหิวาตกโรค

<u>เอเชีย</u>	ป่วย	ตาย		ป่วย	ตาย
สิงคโปร์ 21-27 มิ.ย.	1	0	อินเดีย 24 พ.ค.-6 มิ.ย.	89	2

กาฬโรค

<u>อเมริกา</u>	ป่วย	ตาย	
สหรัฐอเมริกา 26 มิ.ย.	1s	0	s = Suspected case

WHO: Weekly Epidemiological Record: 1987, 62, 212.